

Riksdagens protokoll

2009/10:56

Tisdagen den 22 december

Kl. 9.00 – 10.09

Protokoll
2009/10:56

---

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 16 december.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:164

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:164 Kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken

av Lars Lilja (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdag 2 februari 2010.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 december 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:166

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:166 Förändringar i a-kassesystemet

av Jasenko Omanovic (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredag 5 februari 2010.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 december 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:170 Rimliga förutsättningar för a-kassorna av Eva-Lena Jansson (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdag 2 februari 2010.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 16 december 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Svar på interpellation

3 § Svar på interpellation 2009/10:162 om ansvaret för drabbade cancersjuka och den växande gruppen försäkringslösa

Anf. 1 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Mona Sahlin har frågat statsministern vilka skäl det finns att genomföra utförsäkringen ur sjukförsäkringen när stora oklarheter råder. Hon frågar vidare om statsministern har för avsikt att verka för ett stopp i utförsäkringen till dess att regelverket har kunnat utredas i grunden.

Dessutom frågar Mona Sahlin vilka slutsatser statsministern drar av det han sade under förra mandatperioden om undantag för cancersjuka från de nya strängare villkoren i sjukförsäkringen som han då utlovade. Slutligen frågar Mona Sahlin vilka insatser som gjorts för att se till att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan får förutsättningar att klara den uppkomna situationen.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag vill inledningsvis betona att sjukförsäkringen ska vara trygg, säker och hållbar och omfatta alla. Den som är sjuk och inte kan arbeta ska alltid känna trygghet och ha ett gott skydd. Vi ska även ha en aktiv rehabilitering för att på bästa sätt ge hjälp och stöd att komma tillbaka till arbetet för den som kan.

Den tidigare passiva sjukförsäkringen som ingen i dag vill kännas vid har ersatts av en rehabiliteringskedja som aktivt ger stöd och hjälp för att möjliggöra återgång i arbete. Personer som har varit sjukskrivna i 180 dagar eller längre ska få sådant stöd från Arbetsförmedlingen.

Personer som har varit sjukskrivna mycket lång tid, två och ett halvt år eller längre, behöver särskilda insatser för återgång i arbete. För dessa personer har en ny individuellt anpassad arbetslivsintroduktion inrättats vid Arbetsförmedlingen.

Det är inte aktuellt att åter låta den passiva sjukskrivningsprocessen gälla. Det skulle innebära att många pensioneras bort utan att få en reell möjlighet att komma tillbaka i arbetslivet.

Det har hela tiden varit regeringens intention att göra undantag för personer med allvarliga sjukdomar. Även om uppgifter från Försäkringskassan visar att personer med cancerdiagnoser är sjukskrivna i samma utsträckning i dag som tidigare är det viktigt att säkerställa att regeringens avsikter får genomslag i tillämpningen. För att ytterligare tydliggöra regeringens intentioner har socialförsäkringsutskottet tagit initiativ till en förändring av reglerna, vilket jag välkomnar.

Det är många gånger svårt att göra förändringar i sjukförsäkringen. Därför följer vi utvecklingen och agerar snabbt om oklarheter uppstår. Men jag är stolt över att vi vågar förändra och ge människor möjligheter att komma tillbaka, där man tidigare såg problemen men utan att göra något. Vi tar ansvar där man tidigare gömde problemen och glömde människorna.

Givetvis är det viktigt att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan får goda förutsättningar att stödja människor i övergången från sjukförsäkringen till stöd via Arbetsförmedlingen. Regeringen har därför anpassat reglerna för att underlätta myndigheternas arbete och tillskjutit betydande resurser till såväl Arbetsförmedlingen som Försäkringskassan. (Applåder)

Då Mona Sahlin, som framställt interpellationen, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav talmannen att Veronica Palm i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 2 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Den här interpellationen var ställd till statsministern. Statsministern själv har de senaste veckorna förklarat för svenska folket att skälet till att man inte längre har förtroende för en moderatledd regering är att han inte fått möjlighet att förklara för väljarna vad en moderat politik innebär. Nu börjar väl väljarna själva se vad en moderat politik innebär, men det var skälet till att socialdemokratin med sin ordförande Mona Sahlin gav statsministern möjlighet att här i riksdagens kammare få förklara regeringens politik för väljarna.

Det var också på grund av det faktum att vi socialdemokrater känner en oro som vi delar med ganska många människor. Det är inte bara oron för den egna ekonomin som många människor känner i dag dagarna före jul utan också oron för en försäkringslöshet som breder ut sig i Sverige. Det är oron över att en av grunderna för den svenska generella välfärden, de generella och allomfattande välfärdsförsäkringarna, börjar naggas i kanten och rämna. Det känner vi en oro för.

Beslutet som gäller det som händer nu fattade den här kammaren för ett och ett halvt år sedan. För ett och ett halvt år sedan beslutade riksdagen och högermajoriteten att det skulle finnas ett slut i sjukförsäkringen. Det skulle finnas en sista dag. Med övergångsregler och lite tekniska detaljer har vi nu hamnat där.

Hela tiden har det varit oklart vad som händer med de människor som trillar över gränsen. Vad kommer att hända med de människor som passerar den sista dagen?

Jag har en stor respekt för de människor som arbetar på Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Jag vet att de vill göra det bästa möjliga. De vill ge människor möjligheten att få komma tillbaka. Men de nya hårdare reglerna i sjukförsäkringen ger inte utrymme för anständighet i bedömningen av sjukförsäkringen.

Grundproblemet är att det finns en sista dag. Regeringen har bestämt hur länge du har rätt att vara sjukskriven med sjukpeng. Det finns en sista dag.

Det gör mig orolig. Därför vill jag fortsätta att ställa den fråga jag har ställt till statsrådet Husmark Pehrsson och till den här kammaren tidigare. Varför är det så bråttom? Varför är det så bråttom med att utförsäkra människor ur sjukförsäkringen när det fortfarande är så mycket oklarheter?

Då kommer moderaterna – fyra är anmälda på talarlistan, dock inte statsministern – att säga att det var värre när vi hade en socialdemokratisk regering. Då skenade sjukskrivningstalen.

Försäkringskassans siffror visar dock att de sista tre åren med den förra regeringen gick det stadigt ned. Människor fick möjlighet att komma tillbaka, utan att man ryckte undan pengarna för dem, utan att man satte en sista dag i sjukförsäkringen.

Då måste jag fortsätta att ställa frågan: Varför är det så bråttom? Varför är det så viktigt att rycka undan ersättningen för människor för att sedan ge möjlighet till aktivitet? Vore det inte bättre att ha en trygg trygghetsförsäkring som ger trygghet både i ersättning och i stöd till aktivitet när man behöver det, inte när det passar regeringens tidtabell?

Anf. 3 HELENA RIVIÈRE (m):

Herr talman! Det är väl känt men jag vill ändå betona att vår linje i sjukförsäkringen är att den som har arbetsförmåga ska få chansen att arbeta och den som är sjuk stannar i försäkringen.

Ni socialdemokrater säger att människor drabbas av sjukförsäkringsreglerna. Men vad är det för fel på arbete för den som har arbetsförmåga? Vad är det för fel på att ge en öppning ut till arbetslivet?

Jag tycker inte att lagen har hastats fram. Förarbetena gick ut på remiss i februari 2008, för snart två år sedan, och lagen där remissinstansernas synpunkter vävdes in trädde i kraft sommaren 2008. Lagen är i bruk. Den fungerar. Försäkringskassan kontaktar alla berörda i tid.

Susanna, 55 år, som är en av de drabbade som porträtterades i Expressen i torsdags, fick besked i våras om att hennes tidsbegränsade förtidspension skulle upphöra från årsskiftet, efter sex år. Hon blev tydligt överrumplad ändå. Hon trodde väl inte att det var på riktigt. Susanna hade tidsbegränsad förtidspension. Tidsbegränsad betyder faktiskt att tiden i försäkringen är begränsad. Kassan bedömde uppenbarligen att det fanns hopp för hennes del. Annars hade hon fått förtidspension.

Jag förnekar inte att det finns de som är drabbade av tidsgränserna i rehabiliteringskedjan. Men tidsgränserna tillämpas inte blint, inte alls. Det finns många undantag. Man kan få fortsatt eller förlängd sjukpenning även efter så lång tid som två och ett halvt år om man har en allvarlig sjukdom.

Ert kategoriska upphävande av tidsgränserna är någonting helt annat. Er sjukförsäkring är helt enkelt gränslös. Jag undrar, mest för protokollet, om människor i er ordning ska stanna kvar i försäkringen tills de själva upplever sig som friska och starka. Ska Susanna, som bara orkar titta på tv i 45 minuter därför att hon känner sig så sjuk och trött, efter sex år i försäkringen kunna fortsätta med sjukpeng? Ska den egna upplevelsen av sjukdom gälla för att få sjukpeng?

Det är oroande utsikter. Det skulle alltså leda oss tillbaka till den sjukförsäkring vi hade, en sjukförsäkring i totalt sönderfall.

Anf. 4 JAN ERICSON (m):

Herr talman! Jag kan bara beklaga att Mona Sahlin har uteblivit från debatten.

Jag vill först påminna om den LO-rapport om framtidens sjukförsäkring som presenterades 2007. I denna rapport påpekar LO att långa sjukskrivningar riskerar att leda till utslagning från arbetslivet och att chanserna att återgå till arbete krymper när sjukfrånvaron blir längre. Jag har läst denna LO-rapport. Det borde kanske Mona Sahlin och Veronica Palm också göra.

(TALMANNEN: Jag vill påpeka att Mona Sahlin inte är närvarande.)

När alliansregeringen tillträdde kunde vi konstatera att vi hade världens mest sjukfrånvarande befolkning samtidigt som vi hade en av världens friskaste befolkningar. Bertil Thorslund som är analytiker på Försäkringskassan uttrycker saken så här: Vi har använt sjukförsäkringen som ett sätt att lösa andra problem än ohälsa, framför allt sysselsättningsproblem.

Under alliansens regeringstid har antalet sjukskrivna halverats, och mängden sjukskrivna i Sverige börjar närma sig nivåerna i jämförbara länder. Med alliansens politik är det slut med att använda sjukförsäkringen för att dölja arbetslöshet. Det är förvånande att Socialdemokraterna vill ha tillbaka den gamla uselt fungerande och människofientliga sjukskrivningspolitiken som medförde omfattande utslagning från arbetslivet.

Herr talman! Faktum är att under Socialdemokraternas sista tio år vid makten förtidspensionerades 140 människor om dagen. Varje dag, vardag som helgdag, vecka efter vecka, månad efter månad, år efter år pågick den socialdemokratiska utsorteringspolitiken. 140 personer om dagen kasserades och gallrades bort från arbetsmarknaden. De dömdes till ett liv i utanförskap och en låg ersättning.

Mona Sahlin satt i den regering som styrde Sverige vid denna tid. När alliansen tog över regeringsmakten fanns 550 000 personer i förtidspension. I dag är dessa glädjande nog 50 000 färre. Antalet nya förtidspensionärer har minskat kraftigt. Med Socialdemokraternas politik kommer kurvorna att vända uppåt igen.

Herr talman! Att aktivt ge stöd till sjukskrivna för att hjälpa dem tillbaka till arbetslivet är inte bara viktigt för den enskilda människan. Inom några år kommer Sverige att drabbas av mycket stora pensionsavgångar och efterhand få brist på arbetskraft. Vi kommer aldrig att kunna trygga välfärden och stödet till de människor som är allvarligt sjuka om inte personer med arbetsförmåga får stöd och hjälp att komma tillbaka. Alli-

ansens mål är just att hjälpa alla tillbaka från sjukfrånvaro till arbetsgemenskap, från begränsad sjukpenning till en lön som man kan leva på, från att vara bortglömd till att äntligen synas.

En viktig del i detta är att Sverige nu får en gräns för hur länge man kan vara sjukskriven om man inte är allvarligt sjuk. Sådana gränser finns redan i de flesta länder. LO föreslog i sin rapport 2007 en bortre gräns på 15 månaders sjukskrivning. Alliansen har satt gränsen efter dubbelt så lång tid, två och ett halvt år. Dessutom gör vi undantag för allvarligt sjuka som kommer att få fortsatt sjukskrivning utan tidsgräns.

När oppositionen säger att man vill återinföra den obegränsade sjukskrivningstiden för alla innebär det att man återgår till den situation som rådde före 2008. Den nedbrytande utslagningen av människor kommer att fortsätta. Antalet förvärvsarbetande kommer att bli mindre och välfärden kommer att hotas. Det är hjärtlöst att Socialdemokraterna återigen vill ha tillbaka det oanständiga och orättvisa system som misshandlade så många människor i vårt land.

Socialdemokraterna spelar dessutom ett dubbelspel när de säger att de ska riva upp tidsbegränsningen samtidigt som man inte har satt av pengar till detta i sin alternativa budget. Vi talar om åtskilliga miljarder per år som skattebetalarna får betala för att långtidsförvara människor i sjukförsäkringssystemet.

Herr talman! Försäkringskassan uppskattar att sju av tio långtidssjukskrivna kommer att hitta en väg tillbaka genom alliansens sjukförsäkrings- och rehabiliteringsreform. Om detta skulle lyckas är alliansens politik nog en av de mest medmänskliga reformer som gjorts på många år i svensk politik. Mot detta står en cynisk socialdemokrati som utnyttjar samhällets allra mest utsatta människor i ett politiskt spel.

Anf. 5 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag har tittat på vad som debatterades i Sverige året före valet. Det kom fram många exempel på tragiska händelser inom just sjukförsäkringssystemet.

Jag läser till exempel ett klipp om en kvinna som heter Britt-Marie som genomgick en cancerbehandling. Mitt under den behandlingen, efter tolv månader – hon hoppades fortfarande på att komma tillbaka till arbete – fick hon besked om förtidspensionering av Försäkringskassan, mer eller mindre automatiskt.

Ett annat exempel är Eva, deltidssjukskriven på grund av utbrändhet. Hon fick jobba deltid och vara deltidssjukskriven. Efter tolv månader fick hon välja. Nu var det dags att bestämma sig. Antingen jobbar du heltid eller också får du pensionera dig med sjukersättning, 64 procent!

Utifrån den här verkligheten blev både jag själv och många andra övertygade om att det behövdes en ny typ av sjukförsäkring. Det var dags att sluta med att låta människor gå sjukskrivna månad efter månad och i stället sätta in rehabilitering tidigt, följa upp med tydliga tidsgränser och ge alla en chans att komma tillbaka.

Även den gamla regeringen insåg väl det här. Göran Persson och hans regering satte upp som ett mål att halvera sjukskrivningarna. Det var då man började förtidspensionera 140 människor om dagen. Det var då som bland annat *Uppdrag granskning* avslöjade att vissa försäkringskassor

hade bonussystem med extra pengar till dem som förtidspensionerade många människor.

Det var också då som debatten började, när regeringens egen utredare Anna Hedborg föreslog tydligare tidsgränser för uppföljning av rehabilitering och arbetsprövning. Även en LO-rapport föreslog tydligare tidsgränser.

En hel del av de här idéerna tog alliansen upp när de katastrofala bris-terna i sjukförsäkringen blev uppenbara. Den satsning vi ser nu är historiskt sett en jättesatsning på sjukvård, på rehabilitering, på arbetsträning och på företagshälsovård. Jag som socialliberal känner mig oerhört trygg med den satsning på människors hälsa och möjlighet att komma tillbaka som görs.

Antalet sjukfall har gått ned med hälften, och antalet förtidspensionerade har gått ned med 50 000. De som får nej på sin begäran om sjuk-skrivning är ca 2 procent, vilket är en väldigt liten del.

Alla vet hur svårt det kan vara att komma tillbaka. Redan efter någon månad hemma känner många rädsla för eller psykiskt motstånd mot att gå till jobbet. Det ska man ha full förståelse för. Därför är det så viktigt med tidig rehabilitering. Men därför är det också viktigt att de som inte har fått tidig rehabilitering i det gamla systemet får en möjlighet att utifrån egen förmåga successivt komma tillbaka till arbetet.

Det är det som nu sker med den övergång till arbetsinriktad rehabilitering som många människor kommer att erbjudas efter årsskiftet. Där är det fråga om att människor utifrån sin egen förmåga ska delta i olika typer av arbetsinriktad rehabilitering.

Det system som vi har infört kan säkert förbättras och utvecklas, herr talman. Men jag vågar inte tänka på hur det hade blivit om Socialdemokraternas sjukförsäkring rullat på och hur många fler människor som då hade hamnat utanför för alltid. Det var verkligen helt nödvändigt att göra en jätteinsats för att vända utvecklingen. Alliansen gjorde det, och det har redan gett resultat. Resultatet är fler människor på väg tillbaka.

Anf. 6 SOLVEIG ZANDER (c):

Herr talman! Var och en, varje människa som är sjuk, har rätt att komma tillbaka till arbetslivet, till en social gemenskap och till att kunna klara av sin egen ekonomi.

När jag höll mitt första anförande här i riksdagen för drygt tre år sedan sade jag att det var 16 personer under 24 år som hade fått förtidspension i Enköpings kommun det året. I hela Uppsala län, som är mitt län, var det 112 personer under 24 år som hade fått förtidspension. Jag sade då att det inte är rättvist. Jag som centerpartist vill inte vara med om det. Jag vill ändra på det. Jag vill se till att människors möjligheter och det friska hos varje individ tas till vara. Det har jag nu fått vara med om att genomföra.

Jag förstår inte varför Socialdemokraterna och, höll jag på att säga, vänsterkartellen vill ha kvar det som var tidigare. I dag är Veronica Palm ensam här, och då funderar jag hur överens man är i oppositionen.

Att lämna människor till sitt eget öde tycker jag är förskräckligt. I Försäkringskassans rapport, som låg till grund för den nya sjukskrivningsreformen, stod det just under rubriken "Många är sjukskrivna i

onödan” att 60 procent av de sjukskrivna som var tillfrågade skulle kunna jobba om de fick möjlighet. Det är oerhört viktigt för mig.

Man säger från oppositionen att människor kommer i kläm, att de sjukskrivna kommer i kläm, att de inte har fått någon hjälp, att det här har gått för fort.

Jag läser då i en tidning från förra veckan, närmare bestämt den 17 december, att man i Gävle har gått igenom alla människor, 70 stycken, och att chefen på Arbetsförmedlingen säger:

”Var och en får en individuellt anpassad plan. Förutom arbetsförmedlare kan psykologer, arbetsterapeuter och socialkonsulenter kopplas in.”

”Vår ambition är att hitta lösningar för alla och starta en process mot arbete”, säger chefen. Det är precis det som ska hända från den 1 januari.

”De signaler jag har fått tyder på”, säger hon vidare, ”att ganska många ser det här som en chans och en möjlighet att börja något nytt.”

Samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kring rehabiliteringsinsatser har pågått sedan länge.

Det var Arbetarbladet jag citerade ur.

Det betyder alltså att man nu kommer att fortsätta att rekrytera personer som har mer kunskaper om rehabilitering för att kunna bemöta dessa personer. För mig är detta oerhört viktigt. Ingen ska känna oro för att man inte kommer att få pengar, för det får man. Och man kommer att få en individuell hjälp. Jag beklagar att Socialdemokraterna inte vill vara medmänskliga och ge dessa människor en chans.

Anf. 7 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! Låt mig först instämma i mina alliansvänners gjorda beskrivningar av sjukförsäkringsreformen och motiven till den.

Därefter vill jag hälsa Veronica Palm välkommen tillbaka till sjukförsäkringsdebatten. Vi hade några debatter här i kammaren för ett par veckor sedan, och efter debatterna stod det klart att det inte fanns någon täckning för de löften som Socialdemokraterna, eller snarare Veronica Palm, utfärdade om att man skulle riva upp hela sjukförsäkringsreformen och återgå till det gamla. Det fanns inte några pengar för detta i budgeten. Därmed har Socialdemokraterna i praktiken ställt sig bakom den reform vi har genomfört. Men å andra sidan låter det i retoriken som att Socialdemokraterna ändå skulle vilja riva upp reformen och återgå till det gamla.

Sedan kom Mona Sahlin in i debatten och utlovade ett samlat vänsteralternativ till sjukförsäkringsreformen – någonting som vi inte har sett röken av än så länge. Det kanske är förklaringen till att Veronica Palm är tillbaka i sjukförsäkringsdebatten. Därmed är vi också tillbaka på ruta ett, eftersom retoriken inte har förändrats sedan tidigare. Nu handlar det inte längre om att man ska presentera något gemensamt rödgrönt alternativ, utan återigen är vi tillbaka i den debatt där Veronica Palm säger att man ska riva upp sjukförsäkringsreformen och återgå till det gamla.

Därmed är jag också tillbaka till den fråga jag har ställt och nu ställer för tredje gången: Var finns pengarna till att riva upp sjukförsäkringsreformen?

I mångt och mycket, på det stora hela, har ni socialdemokrater accepterat näst intill allt av det vi har gjort. Precis på samma sätt som ni först har protesterat mot införandet av jobbskatteavdraget och sedan har accepterat det, har ni först protesterat mot sjukförsäkringsreformen och sedan i tysthet accepterat den. Men retoriken har inte riktigt stannat upp, utan vi hör fortfarande att man vill riva upp sjukförsäkringsreformen. Men man har inga pengar till den.

Jag frågar Veronica Palm återigen, och nu för fjärde gången: Var finns pengarna till det som Veronica Palm utlovar?

Slutligen får jag bara återkomma till det cyniska sätt som Socialdemokraterna utnyttjar sköra och bräckliga människor i utsatta situationer.

Jag besökte Arbetsförmedlingen i Umeå i fredags. Där har man redan hunnit ha kontakt med alla 200, utom en, som kommer att omförsäkras i början av året. Där vittnar man om att många människor är oroliga. De allra flesta känner en stor oro. De som jag pratade med på Arbetsförmedlingen klargjorde att det handlar om att människor utifrån den snedvridna debatt som vi har haft har missförstått vad det hela handlar om. När man sätter sig ned och samtalar med dessa personer som ska omförsäkras får man börja med att förklara vilka möjligheter som verkligen kommer att erbjudas dem att återkomma till arbetslivet och vilket individuellt utformat introduktionsprogram som kommer att erbjudas.

Efter det är människor lugna. Många ser goda möjligheter att komma tillbaka, en god chans att få en ny start på arbetslivet.

Man vittnar alltså om att människor är oroliga, och man pekar på att debatten sådan den framställs i medierna gör människor oroliga. Jag har haft rätt i det jag har sagt tidigare. Varje gång Veronica Palm öppnar munnen blir tusentals människor oroliga helt i onödan. Jag manar till en viss eftertanke i debatten.

Anf. 8 EMMA HENRIKSSON (kd):

Herr talman! Jag tänkte haka på där Gunnar Axén slutade. Jag tror att vi alla härinne och alla som någonsin har jobbat med Försäkringskassans svåra frågor är överens om att det är väldigt komplext att få lagar och regler så att man enkelt vet vem som ska ha rätt till försäkringen, vem som ska hamna i vilken del av försäkringen och hur processen ska gå framåt för att människan ska må så bra som möjligt. Det är väldigt svårt, för det krävs en individuell bedömning för varje enskild person. Det räcker inte med att veta vilken diagnos en person har för att veta hur den personen mår och vilken möjlighet personen har att faktiskt arbeta.

När man lyssnar på Veronica Palm och hennes partikamrater låter det som om detta problem inte fanns i den gamla försäkringen. I den gamla försäkringen var det alltid solklart vem som skulle bedömas på vilket sätt. Det var alltid självklart vem som hade rätt till ersättning från försäkringen och vem som inte hade det. Men alla som någon gång under de senaste tio–femton åren har varit i kontakt med Försäkringskassan eller med någon som drabbats av en sjukdom vet att det inte är så man har upplevt det. Det har varit väldigt stora skillnader. Väldigt många människor har känt att de inte har fått en bedömning som överensstämmer med deras situation, utan det har berott mer på var i landet man har bott, hur arbetsmarknaden på den orten har sett ut och också på hur duktig läkaren har varit på att skriva intyg.

Vi har försökt komma till rätta med de här problemen, men vi har insett att det kommer att krävas mycket tid innan vi får det att fungera på ett bra sätt, för det är så pass komplext. Utskottet tog ett initiativ för att komma till rätta med de problem vi såg när vi märkte att bedömningarna verkade bli för hårda. Vi kommer att fortsätta följa detta och se om vi behöver göra ytterligare förändringar, för det är inte meningen att människor som är så sjuka att de inte kan arbeta inte ska få ersättning från försäkringen. Det är en självklarhet för oss kristdemokrater och har aldrig varit något annat.

Det jag är bekymrad över är varför Socialdemokraterna vill skrämman människor i onödan. Varför är det så viktigt att måla upp det som att det är massor med människor som kommer att bli utan ersättning? Det är ju inte sant! Faktum är att många – de allra flesta, till och med – kommer att få högre ersättning när de förs över från sjukförsäkringen till arbetsförsäkringen.

Jag vill ta upp ett exempel som jag hörde talas om nyligen, en person som hade jobbat i offentlig sektor och varit sjukskriven i 22 år. Efter 22 år, tack vare den nya försäkringen, är det någon som har tittat på den enskilda anställdes situation och funderat: Varför är den här människan sjukskriven? Personen har inte varit pensionerad, och det finns alltså inga skäl att tro att det är en människa som inte kan arbeta, men man har gång på gång förlängt sjukförsäkringen, för man har inte haft tid och resurser att få människan att komma tillbaka. Nu äntligen har man gjort det, och på väldigt kort tid fick man tillbaka människan i heltidsarbete. Det är väldigt bra för den personen, och det är väldigt bra för vårt samhälle.

Den andra frågan jag har till Socialdemokraterna är: Om man nu är sjuk men fullt kapabel att arbeta i ett annat yrke än det man hade tidigare, är det då er mening att man ska kunna fortsätta vara sjukskriven och kunna förvänta sig att bli försörjd av någon annan i stället för att få hjälp att komma ut i arbete och faktiskt försörja sig själv och få alla de positiva fördelarna med att ha ett arbete – att man kan vara med och bidra till samhället, att man får arbetskamrater och en bättre hälsa?

Anf. 9 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Vi måste nog nyansera debatten något, Veronica Palm. Jag tillåter mig ändå att ta upp hur det var och beskriva varför det var nödvändigt att göra en sjukförsäkringsreform och inte hålla fast vid det som var. Förtidspensioneringarna ökade med 60 000 under den senaste mandatperioden. Det blev inte färre, det blev fler. 770 000 personer var långtidssjukskrivna eller förtidspensionerade – många förtidspensionerade på livstid och mot sin vilja. Man blev förtidspensionerad fast man inte ville. Det kom ett brev hem på posten. Sjukskrivna lämnades därhän.

Socialdemokraterna gjorde en egen utredning och körde därmed över ett riksdagsbeslut om en parlamentarisk utredning: Man tillsatte en egen utredare som gjorde en ensamutredning, och för det blev ni KU-anmälda. Hade den parlamentariska utredningen varit på plats hade vi kanske haft en bred parlamentarisk lösning på situationen med sjukförsäkringen.

I Socialdemokraternas utredning talade utredaren om att detta att vara långtidssjukskriven var att gå ned i ett svart hål av väntan. Sjukförsäkringen var en parkeringsplats som den inte var menad att vara. Sjukförsäkringen användes som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd för många.

Forskare på Uppsala universitet och Karolinska institutet visar att de som är långtidssjukskrivna och förtidspensionerade löper mer än tre gånger högre risk för förtida död. Läkaren och forskaren Thorne Wallman skriver att man behöver vara försiktig med att bevilja förtidspension och egentligen inte göra det förrän alla till buds stående rehabiliteringsinsatser har prövats. Detta glömde Socialdemokraterna bort när man hade en obligatorisk prövning mot förtidspension. 450 000 personer lämnades därhän. Det var ett sakligt skäl för uppsägning.

Alliansregeringens avsikter är att sjukförsäkringen ska vara tydlig: Den som är sjuk ska vara trygg med att det finns en sjukpenning. Den som har eller kan utveckla en arbetsförmåga ska tas till vara på alla sätt. Man ska få det stöd som behövs för att förhoppningsvis kunna komma tillbaka till arbetslivet.

Detta är den avgörande skillnaden mellan vår politik och den förra regeringens. Då drabbades människor av en utförsäkring i ordets verkliga bemärkelse. Då avskrevs man från arbetsmarknaden för alltid. Riksrevisionen skrev en rapport: *Förtidspension utan återvändo*. Vi vill i stället försäkra oss om att alla möjligheter prövas. Vi vill försäkra oss om att den enskilde får all möjlig hjälp på hans eller hennes egna villkor.

Förtidspensionerade får i dag med regeringens politik möjligheter att arbeta, studera och engagera sig ideellt. I dag kommer Försäkringskassan med en rapport som bygger på enkäter där dessa personer själva har fått svara. Rapporten säger att livskvaliteten har ökat för dessa personer, som tidigare lämnades utanför permanent under den socialdemokratiska regeringen.

Veronica Palm, varför lämnade ni 450 000 utan möjlighet att komma tillbaka till ett socialt liv och möjlighet att försörja sig själv?
(Applåder)

Anf. 10 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Det är imponerande hur spännande de borgerliga ledamöterna i den här kammaren tycker att det är att prata om dåtiden och om den förra, socialdemokratiska regeringen.

För de människor som nu står inför att lämna sjukförsäkringen utan att ha återfått sin arbetsförmåga, som alltså kastas ut ur sjukförsäkringen, utförsäkras och blir försäkringslösa, hade det nog varit mer spännande om den borgerliga majoriteten i den här kammaren och den moderatledda regeringen hade engagerat sig lite i nutiden.

Jag vill ha en sjukförsäkring som har två ingredienser, en trygg sjukförsäkring som ger trygghet i ersättning och som ger trygghet i tidiga insatser för återgång i arbete.

I dag brister båda. Det gör mig orolig. I dag brister tryggheten i ersättning genom att man har satt upp dogmatiska tidsgränser ensidigt riktade mot den enskilde, då den enda insatsen är att rycka pengarna. Men det handlar också om det som regeringen själv kallar för en historisk satsning på rehabilitering – det sker inte lika ofta nu sedan det har blivit granskat. Det som visade sig till den absolut största delen vara bidrag för dem som man har kastat ut ur sjukförsäkringen och ingenting till medicinsk rehabilitering och har ingenting med individen att göra. Det handlar inte om när individen har behov. Det handlar om vilka tidsgränser regeringens lagstiftning har satt upp, att man lagstiftningsvägen

bestämmer när du ska vara frisk och när du ska vara sjuk och när du blir av med din ersättning. Det är ensidigt riktat mot individen.

Helena Rivière frågade: Ska människor stanna kvar tills de känner sig friska? Det här gör till exempel att en snickare som är träallergiker ska vänta i 180 dagar innan han prövas mot resten av arbetsmarknaden. Det är resultatet av det som man kallar för arbetslinje i sjukförsäkringen.

Han ska naturligtvis få omskolning dag 1. Det ska vara rätt insatser vid rätt tid för rätt individ. Det är en sjukförsäkring som tydliggör arbetslinjen och som gör att den som är sjuk och inte kan arbeta ska ha rätt till sjukpeng. Den som kan arbeta ska naturligtvis göra det, och sjukförsäkringen ska innehålla båda ingredienserna, trygghet i ersättning och i aktivitet. Det är det som är den stora skillnaden.

Jag blir lite förvånad. Om man nu är stolt över den här politiken, tycker att den är bra och är nöjd, har jag väldigt svårt att förstå varför man låtsas som att jag inte kritiserar politiken. Varför låtsas man då som att Socialdemokraterna tycker ungefär samma sak? Det är inte sant.

Den stora skillnaden handlar om att jag vill ha aktiva tidiga insatser för återgång till arbete, inte passiv sjukskrivning fram till det att man kastas ut. Jag vill inte ha en sista dag i sjukförsäkringen. Jag tycker inte att regeringen ska lagstifta om när man har rätt att vara sjukskriven eller inte. Det är den stora skillnaden.

För den som är intresserad – Gunnar Axén har försökt och misslyckats – går det att läsa i den socialdemokratiska budgetmotionen. Det går också att läsa i de gemensamma s-, v- och mp-reservationer som har lagts fram i den här kammaren. Det finns alltså dokumenterat.

Frågan kvarstår: Varför är det så viktigt att kasta ut människor ur sjukförsäkringen och inte ge dem aktivt stöd för att komma tillbaka till arbete?

Anf. 11 HELENA RIVIÈRE (m):

Herr talman! De som nu omförsäkras, inte utförsäkras, har varit sjukskrivna länge. Skulle lite mer tid nu ändra på någonting? Skulle det få bort värk? Skulle det få bort depression? Jag tror inte det.

Det är snarare så, för många människor, att blotta tanken på att lämna hemmets fyra väggar ökar oron och får det onda att bli värre. Människor blir sjukskrivningsskadade. Förändringar är oroande. Jag skulle själv klamra mig fast vid det jag hade om jag var i deras situation.

Jag tror att de flesta som har legat hemma i årtal har längtat ut. Jag tror att de har längtat efter en arbetsvecka med växling mellan möda och vila, ett liv som kräver någonting av dem. Jag tror inte att de vill att resten av livet ska vara totalt stillastående.

Men omförsäkringen till Arbetsförmedlingen är inte ett jättekliv ut i stora världen. Hjälpen utgår, som vi har hört många säga, från den enskilda individen. Och man frågar: Vem är du? Vad har du för historia? Vad behöver du? Hur kan vi assistera dig för att du ska kunna återvända till den föränderliga samtiden?

Det är att sätta människan i centrum.

Anf. 12 JAN ERICSON (m):

Herr talman! Det är väldigt lätt att se bristerna i Socialdemokraternas egen sjukförsäkringspolitik. För att dölja detta lägger man all kraft på

den cyniska taktiken att svartmåla regeringens politik för att skrämna de kanske mest utsatta människorna i samhället.

Socialdemokraternas och oppositionens hjärtlösa spel med utsatta människors oro kan säkert ge kortsiktiga opinionsframgångar. Men i längden kommer fallet att bli hårt när väljarna inser vilket fult spel oppositionen har spelat.

Visst är det lite märkligt att de tre oppositionspartierna, som under sin tid vid makten förtidspensionerade människor och tvingade dem att säga upp sig från sitt jobb efter så lite som ett års sjukskrivning, nu upprörs över att människor som bedöms ha arbetsförmåga efter två och ett halvt år hänvisas till Arbetsförmedlingen för att få hjälp att hitta ett arbete. Är det egentligen inte helt självklart att vi måste se dem som är sjuka, inte glömma bort dem, utan ge dem stöd och hjälp att komma tillbaka? Är det inte just det som är verklig rättvisa och solidaritet?

Jag funderar på dem som följer dagens debatt hemma framför tv:n. Vilket förtroende får de för politiker som medvetet vilseleder och utnyttjar utsatta och sköra människor som brickor i ett politiskt spel?

Jag vill här citera ur ledaren i Göteborgs-Posten häromveckan: "Socialdemokraterna har spelat falskt, men gjort det skickligt och inte sällan fått hjälp av en ibland både okunnig och aningslös nyhetsrapportering."

Glöm inte att det var Socialdemokraterna som under sin regeringstid skapade det olyckliga sjukförsäkringssystem som alliansen tvingas röja upp!

Jag vill fråga Veronica Palm om hon inte känner minsta lilla anledning till självkritik för att hon har varit med och skapat det här systemet, där sjukskrivningar och förtidspensioner missbrukades för att dölja arbetslösheten. Och om hon ser anledning till självkritik undrar jag: Varför vill hon gå tillbaka till detta hjärtlösa system igen?

Slutligen vill jag fråga Veronica Palm om hon är stolt över att försöka vinna politiska poäng på att skrämna och vilseleda de mest utsatta människorna i vårt samhälle.

Anf. 13 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Långtidssjukskrivning och förtidspensionering drabbar kvinnor i mycket större utsträckning än män.

En forskningsstudie från Lund som gjordes för några år sedan av professor Antoinette Hetzler visade detta. Hon konstaterade då att sjukskrivningar, när den här studien gjordes i början av 2000-talet, fungerade som ett instrument för att sortera bort arbetskraft som man inte ville ha.

Den här vetenskapliga rapporten talar om sjukskrivning som utsorteringsmetod. Och det var just så den socialdemokratiska sjukförsäkringspolitiken fungerade, sjukskrivning som utsorteringsmetod.

I stället för utsortering ska vi nu bygga broar tillbaka till arbete. Det är naturligtvis viktigt att vi gör vad vi kan för att de som faktiskt har arbetsförmåga men som har hamnat utanför får hjälp att komma tillbaka. Det är inte lätt, som sagt. Därför blir det nu en introduktion. Det som drabbar de omförsäkrade, som Veronica Palm säger är negativt, är alltså en introduktion i tre månader med olika förmedlingsinsatser, individuell hjälp, arbetsträning och praktik, i den utsträckning personen orkar.

Alla som lämnar sjukförsäkringen erbjuds detta, men de som inte har någon arbetsförmåga får naturligtvis fortsätta att ha sin sjukpeng.

Samtidigt sker då försöken att hitta ett lämpligt arbete. Så småningom kan det bli sysselsättning antingen på öppna arbetsmarknaden eller via Arbetsförmedlingen. Detta är ett väldigt positivt erbjudande för dem som har varit borta länge.

Herr talman! Socialdemokraterna driver nu, tycker jag, den sämsta typen av opposition som man kan driva. Man målar upp skräckbilder och klagar men har inga förslag. Slutsatsen kan bara bli en, och det är att ni inte hade velat göra någonting.

Herr talman! Jag upprepar avslutningsvis: Det hade varit närmast oförläpligt att inte göra något åt den katastrofala situationen som rådde 2006.

Anf. 14 SOLVEIG ZANDER (c):

Herr talman! Den nya sjukskrivningsreformen har varit i bruk i ett och ett halvt år, och den har varit bra. Den visar att människor som är sjuka har många olika dörrar in tillbaka till arbetslivet.

Förr var bara en dörr öppen, och den hette förtidspension. Detta vill inte jag och Centern ska komma tillbaka.

Socialdemokraterna säger att vi i Sverige, jämfört med andra länder, har en för snäv tidsgräns i fråga om när man möjliggör för människor att prövas mot arbetslivet. Jag ska därför läsa vad som står i den reform som vi nu diskuterar. Där står det att Belgien har ett år, Danmark har 52 veckor, Finland har 300 dagar och Italien har 180 dagar. Jag kan räkna upp många länder, och jag ska avsluta med Spanien som har 18 månader och Storbritannien som har 28 veckor.

Det innebär, Veronica Palm, att vi i Sverige har en mycket bättre sjukförsäkringsreform där vi möjliggör för människor att första dagen få rehabilitering, medicinsk rehabilitering. Efter 550 dagar, om det går så långt, får de möjlighet till en arbetsmarknadsanpassad rehabilitering. Det är viktigt för människor att veta att den sjukförsäkringsreform som vi har vänder sig till dem, till var och en av dem som har möjlighet att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Anf. 15 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! Veronica Palm frågade hur vi kunde påstå att Socialdemokraterna vill riva upp sjukförsäkringsreformen och återgå till det gamla samtidigt som de står bakom större delen, eller nästan hela, sjukförsäkringsreformen.

Sanningen är att det kommer två budskap från Socialdemokraterna. Det finns en sanning som står i Socialdemokraternas budgetmotion. Tit-tar man på den står de bakom nästan hela sjukförsäkringsreformen. Sedan finns det någonting annat, och det är det budskap som framförs av Veronica Palm här gång på gång om att riva upp sjukförsäkringsreformen. Det finns uppenbarligen två sanningar. Det kanske är därför som Veronica Palm numera säger: Jag vill ha en annan försäkring. Jag vill riva upp.

Vad Socialdemokraterna vill är förmodligen någonting helt annat.

Vid en pressträff i förra veckan tvingades Veronica Palms partiledare Mona Sahlin införa journalisterna erkänna att Socialdemokraterna står bakom det faktum att 32 000 personer nästa år omförsäkras från den tidsbegränsade sjukersättningen och kommer över till Arbetsförmedlingen och det individuella introduktionsprogrammet och aktivitetsersättningen. Med Veronica Palms retorik betyder det att Socialdemokraterna vill kasta ut 32 000 människor från den tidsbegränsade sjukersättningen, att de vill utförsäkra 32 000 människor från den tidsbegränsade sjukersättningen, att 32 000 människor med tidsbegränsad sjukersättning blir försäkringslösa och att Socialdemokraterna rycker pengar från dem. Mona Sahlin erkände på pressträffen i förra veckan att Socialdemokraterna är för att dessa personer som det i själva verket handlar om omförsäkras, går vidare till Arbetsförmedlingen och får aktivitetsstöd och en ny chans tillbaka till arbetslivet.

Anf. 16 EMMA HENRIKSSON (kd):

Herr talman! Jag upprepar en gång till: Sjukförsäkringen är komplex. Det är det som gör att vi har dessa diskussioner. Människor blir oroliga därför att det har spridits väldigt mycket information som inte stämmer.

Jag har till exempel i insändare undertecknade av socialdemokrater läst sådant som gör att det framstår som om de som har fått en sjukpension nu ska vara oroliga för att den ska dras in eller att det numera finns en absolut gräns. Ingen, oavsett omständigheter, kommer någonsin att få ersättning så länge de är sjuka.

Men detta är helt enkelt inte sant. Den förändring som vi har gjort gäller de som av Försäkringskassan har bedömts ha en arbetsförmåga. Det är därför som de finns kvar i sjukförsäkringen, och det är därför som de inte har blivit förtidspensionerade. Det är de som ska få hjälp att komma ut, att faktiskt hitta denna arbetsförmåga och att få hjälp och stöd så att de kan komma ut i arbete i stället för att bara passivt gå och vänta.

Det finns möjligheter för dem som har en allvarlig sjukdom. Vi har i utskottet förtydligat att de ska få förlängd tid om de har en mycket lång rehabiliteringstid eller om de har mycket lång sjukdomstid och man inte vet hur det kommer att sluta.

Som det fungerade tidigare sorterades människor bort. Till exempel människor med en funktionsnedsättning sorterades bort på oviss tid, inte därför att de inte kunde förväntas arbeta utan därför att samhället inte gjorde vad man kunde för att faktiskt se deras förmåga. Man såg bara deras oförmåga.

Detta är en mycket bra reform, framför allt för alla de människor som nu kommer att få samhällets engagemang men också för att arbetsgivarna faktiskt får ett tvång på sig att fundera på hur de kan ta till vara människors förmåga. Det är någonting som jag är väldigt glad över.

Men frågan till Socialdemokraterna kvarstår: Varför skrämmer ni människor i onödan? Om människor är sjuka men kan arbeta, menar ni då att de ska förvänta sig att några andra ska försörja dem?

Anf. 17 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr ålderspresident! Veronica Palm tycker inte om att diskutera hur det såg ut. Jag förstår det. Som socialdemokrat hade jag också velat glömma bort det.

Det är bakgrunden och väldigt viktigt att komma ihåg för att också beskriva nödvändigheten av de förändringar som vi har tvingats göra i den nya sjukförsäkringen, i rehabiliteringskedjan som består av en mängd olika insatser som håller ihop och som inte gömmer och glömmer bort människor, ofta på livstid.

Vi har hört hur många människor har varit sjukskrivna inte bara under ett och två år utan under åtta, nio och tio år. I dag hörde vi ytterligare ett mycket skrämmande exempel på människor som ingen har frågat efter.

Veronica Palm säger att det inte finns en krona till medicinsk rehabilitering. 1,6 miljarder kronor har regeringen under två år satsat på medicinsk rehabilitering och gjort förstärkningar ute i landstingen. Det gäller människor som har ont i kroppen och ont i själen. Det finns 30 000 personer namngivna som kommer att få dessa insatser i år och 50 000 personer nästa år. Det var den medicinska rehabiliteringen, och då kanske vi inte behöver orda mer om det.

Vi har också förstärkt företagshälsovården. Det var något som ni röstade emot under alla år som jag satt i den här riksdagen.

Det förs i dag en debatt, och många känner oro. Det är en stor reform. Det är en ny sjukförsäkringsreform. Innan saker och ting kommer på plats förstår jag att det finns oro och undringar, men också – det får vi inte glömma bort – väldigt många positiva förväntningar hos väldigt många där ute, men det har inte syntts i medierna lika mycket.

Varför inför vi tidsgränser? Det är detta som det oftast pratas om här. Veronica Palm säger att vi ska bedöma när tiderna ska gå ut och så vidare.

Jag ska läsa ur en skrift där följande står:

”Inte minst kan en tidsgräns för sjukpenningen bidra till att lösa problemet med att människor som varit sjukfrånvarande faller mellan stolarna när Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ser situationen ur skilda perspektiv.”

Vidare står det:

”Detta skulle eliminera risken för att människor tappas bort eller knuffas mellan myndigheterna.”

Detta sägs i LO:s skrift *Sjukas rätt till stöd* som publicerades 2007. Om ni i oppositionen i allmänhet inte är överens är ni i synnerhet inte överens med LO.

Vi delar LO:s syn. Det är därför som vi i vår sjukförsäkring ser till att ha tidsgränser – detta för att människor inte ska knuffas mellan myndigheter. Man ska veta att man ska kunna få stöd och hjälp. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har aldrig varit så bra som nu.

För att ytterligare nyansera debatten skulle vi behöva få veta vad som är ert alternativ, Veronica Palm. Nu är Veronica här och tar debatten, men det hade varit bra om interpellanten, Mona Sahlin, hade passat på att komma hit och beskriva alternativet. Nu sitter Veronica Palm här alldeles ensam. Hon har ingen i oppositionen med sig. Det tycker jag är ett talande exempel.

Var finns ert gemensamma förslag? Vi har i tre och ett halvt år arbetat med denna sjukförsäkring. Det är nu nio månader kvar till valet, Veronica Palm. Var finns ert alternativ?

I medierna och här i riksdagen har Veronica Palm sagt: Stoppa allting till dess att vi fått gå igenom grunderna! Veronica Palm säger det men menar egentligen att ge allt sitt stöd till rehabiliteringskedjan, utom när det gäller tidsgränserna. Där får vi stöd från LO.

Menar Veronica Palm att de personer som varit sjukskrivna i väldigt många år ska vänta ytterligare på att ni blir färdiga och kan presentera er sjukförsäkringsreform? De här personerna har väntat länge nog – de har väntat i ett, två, åtta, nio och kanske till och med tjugo år.

Avskaffandet av en tidsbegränsad sjukersättning är ni för. Det är över 30 000 personer av de 57 000 som nu lämnar förtidspensionen. Vilket besked ger ni dem? Vilken ersättning får de? Vilken hjälp får de? Ord räcker inte, Veronica Palm! Ord ger inte trygghet. Man vill ha ett konkret besked, men ett sådant lyser med sin frånvaro.

De bröstoner ni tar till är inget annat än att ni vill dölja en politik som inte finns.

(Applåder)

Anf. 18 VERONICA PALM (s):

Herr ålderspresident! Efter den här interpellationsdebatten kan jag konstatera att regeringen är nöjd med de reformer man gjort, nöjd med en sjukförsäkring som har ett slut, nöjd med att människor utförsäkras och nöjd med att vi har en växande grupp försäkringslösa i Sverige. Jag är inte nöjd.

Som ett svar på frågan om en socialdemokratisk politik och ett socialdemokratiskt alternativ kan jag säga att med en socialdemokratiskt ledd regering hade vi aldrig varit där vi nu är. Vi hade aldrig genomfört en politik som utförsäkrar människor. Vi hade aldrig genomfört en politik som medvetet skapar försäkringslöshet. Det är inte anständigt i ett välfärdssamhälle!

Moderaterna fick för drygt tre år sedan väljarnas förtroende för att lösa jobbproblemen och ha en bättre jobbpolitik. Men man fick *inte* väljarnas förtroende för att kasta ut sjuka människor ur sjukförsäkringen, för att fullständigt haverera a-kassan eller för att straffbeskatta pensionärer. Ändå är det vad man har gjort. Det börjar väljarna nu se. Nu börjar det bli tydligt vad den moderata politiken i verkligheten innebär. Då tappar väljarna förtroendet för Moderaterna.

Den stora skillnaden mellan vad en socialdemokratiskt ledd regering hade gjort och vad en moderatledd regering gör handlar inte om tidsgränser, om sjukvården eller om rehabilitering. Den handlar i stället om människosynen.

Om man tror att det som gör att människor blir friska är att rycka undan pengarna för sjuka människor och ställa dem längst bak i kön på Arbetsförmedlingen ska man fortsätta att rösta på Moderaterna.

Tycker man att det bör finnas en anständighet i det här landet som gör att den som är sjuk och som inte kan arbeta ska ha rätt till både en trygg försäkring och en trygghet i aktiviteter för att kunna komma tillbaka ska man rösta på en rödgrön regering.

Anf. 19 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr ålderspresident! Alltså: En rödgrön regering utan svar på frågorna!

Under de gångna veckorna har det varit mycket kritik och mycket oro. Jag tar naturligtvis till mig de synpunkter som finns. Den här regeringen tänker noga följa vad som händer med reformen. Vi vet också att det är en stor reform som kräver att vi hela tiden har den under uppsikt. Men vi tänker inte backa till en försäkring som gömmer och glömmar människor. De 30 000 personer som ni vill utförsäkra och som har en tidsbegränsad förtidspension lämnar ni helt utan ersättning och helt utan möjligheter att få komma till Arbetsförmedlingen.

Att Socialdemokraterna och Veronica Palm beskyller Arbetsförmedlingen för att ställa människor sist i kön tycker jag är en skymf mot Arbetsförmedlingens starka insatser i dag.

Bron vi bygger mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är stark. Den skyddar också människor som är sjuka och inte kan arbeta. Det som skiljer oss i alliansen från oppositionen är att vi tar ansvar. Vi menar att människor som har det svårt ska få hjälp. I dag behöver många människor det extra stödet och den extra tryggheten. De behöver inte Socialdemokraternas hårda ord och argument. Använd tiden till att beskriva er politik i stället för att försöka hitta ord som ska hjälpa er i en hård politisk retorik!

Det finns väldigt många människor, Veronica Palm, som faktiskt ser den här reformen som en möjlighet. Men de har inte lika mycket utrymme i medierna.

När trädgårdskonsulenten Pia Lundgren i januari lämnar sjukförsäkringen ser hon det som en chans att återvända till yrkeslivet. Hon säger: Jag hoppas att jag nu är på väg tillbaka. Jag står bara och stampar. Jag vill ut.

Pari Zarei och Göran Norlin ser positivt på saken och letar efter ett arbete. De ser fram emot möjligheten att få hjälp med att försöka hitta ett arbete som de klarar av.

De här personerna ägnar Veronica Palm och Socialdemokraterna inte ett enda ord.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:72 till trafikutskottet
2009/10:73 till näringsutskottet
2009/10:76 till civilutskottet
2009/10:77 till socialförsäkringsutskottet

5 § Anmälan och hänvisning av ärenden till utskott samt beslut om förlängd motionstid

Prot. 2009/10:56
22 december

Anmälades

Propositioner

2009/10:71 Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse

2009/10:78 Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism

Skrivelse

2009/10:79 En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner och skrivelse skulle förlängas till *fredagen den 22 januari 2010*.

Kammaren biföll talmannens förslag att ovanstående propositioner och skrivelse omedelbart skulle hänvisas till utskott enligt nedan:

Propositioner

2009/10:71 till socialutskottet

2009/10:78 till justitieutskottet

Skrivelse

2009/10:79 till finansutskottet

6 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 21 december

2009/10:177 Arbetet med klimatflyktingproblematiken

av *Jan Lindholm* (mp)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 19 januari 2010.

Anf. 20 TJÄNSTGÖRANDE ÅLDERSPRESIDENTEN:

Jag får tacka för den stora disciplin som visats mig under min korta tid som tjänstgörande ålderspresident och vill avsluta med att önska kammarens personal och riksdagens övriga medarbetare god jul och gott nytt år.

(Applåder)

Prot. 2009/10:56
22 december

7 § Kammaren åtskildes kl. 10.09.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 3 § anf. 16 (delvis)
och
av tjänstgörande ålderspresidenten Gunnar André n därefter till samman-
trädet slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
3 § Svar på interpellation 2009/10:162 om ansvaret för drabbade cancersjuka och den växande gruppen försäkringslösa	2
Anf. 1 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	2
Anf. 2 VERONICA PALM (s).....	3
Anf. 3 HELENA RIVIÈRE (m)	4
Anf. 4 JAN ERICSON (m).....	5
Anf. 5 ULF NILSSON (fp).....	6
Anf. 6 SOLVEIG ZANDER (c)	7
Anf. 7 GUNNAR AXÉN (m).....	8
Anf. 8 EMMA HENRIKSSON (kd).....	9
Anf. 9 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	10
Anf. 10 VERONICA PALM (s).....	11
Anf. 11 HELENA RIVIÈRE (m)	12
Anf. 12 JAN ERICSON (m).....	12
Anf. 13 ULF NILSSON (fp).....	13
Anf. 14 SOLVEIG ZANDER (c)	14
Anf. 15 GUNNAR AXÉN (m).....	14
Anf. 16 EMMA HENRIKSSON (kd).....	15
Anf. 17 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	15
Anf. 18 VERONICA PALM (s).....	17
Anf. 19 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	18
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	18
5 § Anmälan och hänvisning av ärenden till utskott samt beslut om förlängd motionstid	19
6 § Anmälan om interpellation	19
Anf. 20 TJÄNSTGÖRANDE ÄLDERSPRESIDENTEN	19
7 § Kammaren åtskildes kl. 10.09.....	20